

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:1637

av Torkild Strandberg m.fl. (FP)

Forskningsreaktor för fjärde generationens kärnkraft

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om byggandet av en ny forskningsreaktor för forskning inom fjärde generationens kärnkraftsteknik i Sverige.

Motivering

Rektorerna för Chalmers tekniska högskola, Kungliga Tekniska högskolan och Uppsala universitet inkom den 11 juni 2012 till Utbildningsdepartementet med en skrivelse om förutsättningarna för uppförande av en forskningsanläggning för forskning inom fjärde generationens kärnkraftsteknik (Gen IV). Anläggningen Electra-FCC, som skrivelsen handlar om, består av reaktor, återvinningsprocess och tillhörande säkerhetssystem. I skrivelsen ber rektorerna forskningsministern att närmare utreda förutsättningarna för och det vetenskapliga värdet av en forskningsinfrastruktur för fjärde generationens kärnkraftsteknik i Sverige. fördelarna med fjärde generationens kärnkraft är många, som t.ex. att uttjänt kärnbränsle kan användas och att avfallsproblemen därmed minskar samt att säkerheten ytterligare höjs.

Skrivelsen överlämnades till bl.a. Vetenskapsrådet den 5 maj 2014 med en begäran om synpunkter på och bedömning av vetenskaplig kvalitet och förutsättningar för förslaget. Bedömningen skulle göras utifrån en internationell jämförelse av Electra-FCC, samt dess betydelse för svensk kärnteknisk forskning.

Vetenskapsrådet lämnade den 30 september in sitt yttrande till Utbildningsdepartementet. Rådet anser att de möjligheter som resultaten från Electra-

FCC i bästa fall öppnar för kan motivera att den mer detaljerade utredning som föreslås i rektorernas skrivelse genomförs. En sådan utredning förutsätter dock att ett mer komplett beslutsunderlag finns att tillgå, vilket belyser de aspekter som för närvarande är oklara.

Vetenskapsrådet anser också att en satsning på en nationell forskningsanläggning inom kärnteknik bör vara relaterad till fortsatt användning av kärnteknik för energiproduktion. Rådet betonar att det även behöver finnas ett intresse från svensk industri att satsa på en kommersialisering av forskningsresultaten. Vetenskapsrådet anser att om det finns en politisk vilja att satsa på en nationell forskningsanläggning av den här storleksordningen så bör en grundlig utredning av förslaget samtliga aspekter göras.

Vetenskapsrådet gör bedömningen att de flesta forskningsområden inom kärnteknik i Sverige skulle kunna dra nytta av en anläggning liknande FFFCFKA-FCC, då den är mångsidigt uppbyggd. I synnerhet skulle bränslecykeln kunna vara av stort intresse för svenska forskare. Det är däremot oklart om användarbasen är tillräckligt stor för att vetenskapligt motivera en nationell satsning. Vidare är detta forskningsområde av historiska skäl relativt litet i Sverige och brist på kompetent forskningspersonal skulle kunna innebära ett problem för anläggningen.

Folkpartiet anser att kärnkraften även framöver behöver vara en viktig beståndsdel i den svenska energiförsörjningen och elproduktionen. Electra-FCC är tänkt att vara en s.k. generation-4-reaktor som är blykyld. Ett mål med att utveckla generation-4-reaktorerna är att göra kärnkraften mer hållbar, genom att effektivisera och förbättra både bränsleförbrukning och avfallshantering samtidigt som säkerheten stärks. Tidigare använt kärnbränsle ska kunna återanvändas i denna typ av reaktor, vilket därmed minskar miljöbelastningen och avfallsproblemet med kärnkraften.

Med tanke på Vetenskapsrådets slutsats, att en mer detaljerad utredning av en forskningsreaktor i enlighet med den till Utbildningsdepartementet inkomna skrivelsen kan vara motiverad, anser Folkpartiet att frågan förtjänar att utredas mer i detalj. Utgångspunkten ska vara att Sverige behöver en stark och innovativ kärnkraftsforskning som kan bidra till att utveckla klimatvänliga energislag och trygga svensk energiförsörjning på ett effektivt sätt.

Torkild Strandberg (FP)

Said Abdu (FP)

Mathias Sundin (FP)

Maria Arnholm (FP)